

TRÄ

#II 2005

INFORMATION

En tidning från Skogsindustrierna

10

29

Innehåll i detta nummer:

- 3 Tummen mitt i handen – *Tore Hansson*
- 4 Notiser
- 9 TräGuiden – Presentera dina objekt på TräGuiden
- 10 Studentbostäder – *Björn Egertz* har sammanställt bilder och information om 11 stycken studentbostadsområden från hela landet.
- 24 Byggbeskrivningar – Nu finns Skogsindustriernas populära byggbeskrivningar på Internet www.byggbeskrivningar.se
- 26 Viksjö kyrka – Nyréns arkitektkontor har skapat en oas i trä i Viksjö centrum i Jakobsberg utanför Stockholm.
- 29 Hammarby Sjästad – ”Jag tror inte att det finns något lika fint, nybyggt, bostadsområde i Europa”. Det säger *Sven-Harry Karlsson*, Folkhems grundare om Hammarby Sjästad i Stockholm. *Björn Egertz* har vandrat omkring i området med sin kamera.

I nästa nummer:

Industrialiserat byggande med bland annat massivträ och flervåningsbyggnader

Träinformation kommer in i en ny fas i nästa nummer

Under många år har tidningen Träinformation producerats med gemensamma krafter av Björn Egertz, redaktör, Petra Ahston Inkapööl och Ivar Inkapööl, layout.

Björn, som skrivit, intervjuat och fotograferat, har med sin entusiasm, stora idérikedom och initiativförmåga gett oss en tidning som har fått mycket gott renommé.

Petra och Ivar som har hanterat bilder, texter och annonser har också i hög grad bidragit till att vi tillsammans fått fram en tidning med mycket högt läsvärde.

Vi tackar Björn, Petra och Ivar för dessa år som varit intressanta och lärorika. De kommer att fortsätta arbeta med liknade produktioner. Björn Egertz, kontaktperson, kan nås på bjorn@egertz.se.

Skogsindustrierna kommer från och med nästa nummer att producera tidningen med en ny redaktion och ny layout.

Med vänliga hälsningar
Per Bergkvist
Projektledare
Tidningen Träinformation

Skogsindustrierna
Föreningen Sveriges Skogsindustrier

Skogsindustrierna har till uppgift att skapa bättre marknadsförutsättningar för den svenska trämekaniska industrin genom att påverka handelsförutsättningar, koordinera och stödja forsknings- och utvecklingsarbete samt genom att sprida information, kunskap och nyheter om trä och visa exempel på god träanvändning. *Träinformation – en tidning från Skogsindustrierna* vänder sig till den svenska byggsektorn. Kom gärna med tips och idéer om innehållet. Vill ni använda material från tidningen vänligen kontakta oss på redaktionen. Tidningen finns på vår hemsida, www.svensktra.org, www.skogsindustrierna.org. Vi ansvarar inte för material som vi inte beställt.

Tummen mitt i handen

Tore Hansson

Nu är det snart vår och den brukar mötas med positiva känslor, men för många kan den även mötas med våndor. När snön smält undan upptäcker många att huset eller fritidshuset behöver underhållas eller kompletteras.

Det är kanske lika bra att börja med det projekt man upptäckte förra sommaren, som man funderat på under vintern och måste komma igång med denna vår om det över huvud skall bli utav.

Det är många frågor man ställs inför. Den första är: Skall jag göra det själv eller skall jag anlita någon? Tidigare projekt har alla inte varit framgångsrika men några har å andra sidan lyckats och skänkt stor tillfredsställelse. Förra sommaren blev grinden riktad så att den gick att öppna och stänga utan att behöva lyftas eller hasas på plats. Varje gång man stänger den känns det gott i själen och självförtroendet växer. Nya uppgifter kan nog också klaras!

Nästa fråga: För den som inte är yrkesman så behövs handledning. Var kan man hitta sådan? Varje vår droppar det ner reklamtidningar i brevlådan där käcka personer gör allt, i rena Martin Timell-stilen. Men den som inte är gammal byggare som Martin måste kunna få hjälp. Även den enklaste fråga behöver ha ett svar. Skall jag skruva eller spika?

Det enklaste är nog att söka på nätet! Och då kommer man snabbt fram till www.byggbeskrivningar.se som innehåller svar på de flesta frågorna. Där kan man hitta beskrivningar på hur man gör en ny grind. Av ren nyfikenhet måste man kolla om man gjorde rätt förra sommaren. Det blev G eller kanske till och med VG!

Det verkar vara så utförligt att flera projekt kan bli aktuella, inte bara fixa altanracket utan ommålning av alla fönster hamnar bland möjliga projekt.

Vilka material skall man då använda? Beskrivningar på nätet innehåller även materialspecifikationer, långa listor med dimensioner och kvaliteter. Det är bara att fråga efter materialspecifikationer hos din närmaste bygg- och trävaruhandel. Det visade sig vara enkelt, de hade ett dataprogram som vips tog fram en kalkyl! På kronan! Det är bara att beställa och få allt material hemkört.

När virket ligger där uppallat och täckt kommer våndorna över en igen. Nattsömmen störs av grubblerier. Kan jag? Vad skall jag börja med?

När morgonen kommer och projektet skall starta så nästan darrar kroppen när man skall sätta sågen i första virkesbiten. Är det rätt bit? Sågar jag av den i rätt ände? Gör man så här? Tänk om någon som kan tittar på! Tvivlet leder till tankar om att man borde ha anlitat en yrkesman. Men Martin Timell växer inom en och sågen arbetar sig igenom det första skäret. Den praktiska delen av projektet har börjat, det finns ingen återvändo.

Dagarna går och snart är det första projektet klart. Man känner sig kaxig och bjuder över grannen att titta med hopp om att få beröm. Jo minsann, han blev nästan imponerad och frågade var jag hade fått all kunskapen ifrån.

Med stor självkänsla sträcker man på sig som en expert och talar om att på nätet finns hur mycket som helst att hämta.

STÅR STADIGT I TRONDHEIM

Nu står de stadigt i Trondheim, massivträhusen i Svartlamoen. De två byggnaderna, om fyra respektive två våningar, innehåller cirka 30 ungdomsbostäder.

Femvåningshuset och ett tvåvåningshus som är vidhängande monterades i Trondheim på tio dagar i augusti 2004 med hjälp av en lastbilskran. När byggnaderna stod på plats så tog det lokala byggföretaget Stjern A/S över och färdigställde projektet.

– Det finns många spännande och tilltalande tankar i huset. Allt är av massivträ. Köksbänkarna som i sin förlängning också kan vara matbord är av samma element som väggarna. Rummen är alla olika och mest spektakulärt och inspirerande är tre rum på översta planet som har stora fönsterkupor, säger Kicki Torstensson på Ekologibyggarne AB som levererat massivträelementen.

Ekologibyggarne, Kicki Torstensson, 0143-314 50, www.ekologibyggarne.se

RAPPORT FRÅN MALMÖ

MONTERDESIGN & FOTO IVAR INKAPÖÖL, IPL IDE

Sydbygg

Skogsindustrierna var engagerade på Sydbygg i april. Där informerade vi om TräGuiden, Träpriset, interaktiva byggbeskrivningar och tidningen *Träinformation*. En stor del av de 10 000 besökarna hälsade på i vår monter som vi delade med Trä- och Möbelindustriförbundet och ett antal leverantörer av träprodukter.

FOTO IVAR INKAPÖÖL, IPL IDE

I utmärkt skick

Trähuset 2001 som byggdes till bomässan Bo 01 i Malmö ser efter fyra år ut som det är nyligen uppfört. Målningsbehandlingen av fasadskivorna och även panelen som är av Kauna-virke har inga synliga skador eller ålderstecken.

Skogsindustrierna, Per Bergkvist, 08-762 72 60

NYA BOSTÄDER I TRÄHUS

I Inre hamnen i Sundsvall är ett unikt trähusprojekt på väg att färdigställas. En nationell träbyggnadsstrategi har utarbetats och arbetet att förverkliga den har påbörjats. Den årliga nyproduktionen av hyresbostäder i Sverige har dessutom mer än fördubblats. Inte minst av denna anledning har Mitthem under den senaste tiden fått ta emot många frågeställningar och önskemål

om studiebesök. För att tillmötesgå det stora intresset kring detta nybyggnadsprojekt och även ge en nationell bild av modernt träbyggande har därför SABO i samarbete med Mitthem valt att arrangera denna konferens – Nya bostäder i trähus – en konferens om modernt trähusbyggande – 14–15 juni 2005 i Sundsvall.

SABO, www.sabo.se, 08-406 56 17

GODA BOSTÄDER TILL RIMLIGA KOSTNADER

I samarbete med Kärnhem AB har Södergruppen Arkitektkontor AB, arbetat med en husserie med tvåvåninga bostadshus.

– Idén var att finna formen för en enkel, lättbyggd byggnadstyp, som kunde utvecklas till en serie goda bostäder till rimliga kostnader, säger Hans Bäckström på Södergruppen.

Bostadsstorlekarna är 26, 40, 54, 70, 104, 110, 124 och 150 kvm. En begränsning av antalet ingående komponenter har eftersträvats: till exempel standardiserad spännvidd, en enkel konstruktiv uppbyggnad, en eller två takformer, ett begränsat antal olika stomkompletterande delar, få installationsvarianter och inredningsenheter.

– Nyckelfrågan i materialval har varit ekonomiska aspekter och en enkelhet i produktionen. Trä innebär till exempel snabba byggtider, en enkel maskinpark och inte minst korta uttorkningstider. Av transportutrymmesskäl och för att ha stor valfrihet vad gäller stomtillverkare har vi i första hand projekterat för fabriksstillverkade, helt färdiga ytterväggselement. Såväl väggar som bjälklag – även lägenhetsskiljande – är i trä. Husen har tätt tak samma dag som första väggen kommer på plats.

Viktiga aspekter i arbetet var enligt Hans Bäckström att, utöver god användbarhet och

tillgänglighet, även finna upplevelseberikande egenskaper i bostaden, som till exempel genomblickbarhet, möjlighet till rundvandring, god rumshöjd och dagsljusbelysning.

– Flexibilitet och tillbyggbarhet fäster vi också stor vikt vid – för kundanpassning, för olika hushållsgruppers behov eller för att underlätta förändringar i ett längre tidsperspektiv. Vi har också betonat den yttre miljöns betydelse, både vad gäller husens detaljer som markens utformning. Miljön ska ha tydlig karaktär. Alla bostäder, även de i flerbostadshusen ska också, såvitt möjligt, ha tillgång till egen tomt/täppa.

Projektet stöds av Boverkets Byggekostnadsforum. Det första området – Lugna Hov i Växjö – är nu i huvudsak inflyttat. En del markarbeten återstår. Här är det, inom samma område, 32 hyreslägenheter i små flerbostadshus, 22 bostadsrättslägenheter som parhus och 21 bostäder som friliggande egnahem. Produktionskostnaden för flerbostadshusen är cirka 12 500 kr/kvm BOA och varmhyran cirka 960 kr/kvm BOA. Byggen av ytterligare ett hundratal bostäder pågår. En serie av envånings bostadshus ingår också.

Södergruppen, Hans Bäckström, 08-442 17 00,

www.sodergruppen.se

SVENSK ARKITEKTUR I DAS HAUS

Fritidshus Strömstad ritat av arkitekt Anders Landström medverkar i det senaste numret av *Das Haus*, en av de absolut största hus- och hemtidningarna i Tyskland med en upplaga på 1,9 miljoner exemplar.

Objektet var en av de nominerade till Träpriset 2004.

**Skogsindustrierna, Träpriset,
Per Bergkvist, 08-762 72 60**

LORENTZ ANDERSSON – TILLFÖRORDNAD ORDFÖRANDE FÖR DEN NATIONELLA TRÄBYGGNADSSTRATEGIN

Infrastrukturminister Ulrica Messing har utsett Lorentz Andersson till t.f. ordförande för samordningen av den träbyggnadsstrategi som har arbetats fram tillsammans med trä- och byggsektorn. Syftet med strategin är att öka förädlingsgraden av den svenska skogsråvaran och därigenom bidra till ökad sysselsättning och konkurrens inom byggandet.

– Vi kan bli långt mycket bättre på att ta tillvara de skogsresurser vi har genom att bli bättre på att förädla dem, säger Ulrica Messing i en kommentar till beslutet. Träbyggnadsstrategin kan bidra till att moderna och industriellt utvecklade byggprocesser utvecklas.

De svenska byggreglerna ändrades 1994, vilket bland annat innebär nya användningsområden för trä. Nya byggsystem för till exempel flervåningshus och broar har ändå haft svårt att få genomslag. Ett problem har varit att förståelsen för modern träbyggnadsteknik är för dåligt spridd i den svenska byggsektorn. Nya aktörer har var för sig begränsade resurser att etablera sig på ett område med stark tradition och marknadsstruktur, varför näring och stat gemensamt har utarbetat en strategi.

Lorentz Andersson är landshövding i Västerbottens län.

Näringsdepartementet, Daniel Pettersson, 08-405 23 94, 070-680 23 94

NYTT KANSLI FÖR TRÄBYGGNADS-STRATEGIN

Industrin startar nu i samverkan med facket ett kansli för att främja användandet av trä i byggandet. Till grund för arbetet ligger en strategi som regeringen i samråd med företrädare för skogsnäringen och byggsektorn låtit ta fram. Regeringen har sedan tidigare genom skogsminister Ulrica Messing utsett en särskild ordförande för arbetet med att samordna genomförandet av strategin.

– Vi inom kansliet hoppas snabbt bli en resurs och en support för alla träbyggnadsinitiativ som görs runt om i Sverige. De träbyggnader av modernt snitt som vi redan nu får fram efter bara tio års utveckling, kommer att starkt bidra till att lösa en rad problem inom byggandet.

Med en plattform i Sverige och i samverkan med andra byggmaterialleverantörer, finns möjlighet att skapa en ny framgångsindustri för Sverige, säger Niclas Svensson, kanslichef.

Niclas Svensson, kanslichef, 070-372 34 06

Presentera dina träobjekt på TräGuiden

Moderna träbyggnader gör sig bra på bild. De är estetiskt tilltalande, samtidigt som de bejakar ett byggande och boende i samklang med natur och ekologisk hållbarhet. De andas människovärde och livskvalitet. Fotografier av träbyggnader vidgar våra vyer och spänner bågerna för vad framtidens byggnader och boendemiljöer kan erbjuda.

Därför har vi på TräGuiden tagit fram en ny tjänst, där du har möjlighet att se exempel på träbyggnader och få information om dem. Du kan också presentera egna objekt som du vill visa upp och berätta om för andra.

Vill du inspireras av vad andra har byggt, gå in på www.traguiden.se, klicka på [Om TräGuiden](#) och därefter på [Referenser och länkar](#). När du kommit hit klickar du på [Aktuella träbyggnadsprojekt](#) och [Sök träbyggnadsprojekt](#).

För att registrera dina objekt, gå in på www.traguiden.se. Klicka på [Om TräGuiden](#) och därefter på [Referenser och länkar](#). När du kommit hit klickar du på [Aktuella träbyggnadsprojekt](#) och slutligen går du in på [Registrera träbyggnadsprojekt](#).

Är det något du undrar över, tveka inte att kontakta TräGuiden, johan.frobel@skogsindustrierna.org

Studentbostäder

TEXT BJÖRN EGERTZ

Under 2004 byggdes det drygt 2 000 studentlägenheter i Sverige (enligt Svenska Studentbostadsföreningens statistik). Hur stor del av dessa som är rena träprojekt är inte känt, men vi som följt utvecklingen inom flerbostadsbyggandet kan konstatera att det finns många som arbetar för att både utveckla och utöka träbyggnadsprojekten inom studentboendet. Det finns ett flertal specialiserade aktörer inom flerbostadsbyggande i trä, däribland Lindbäcks Bygg AB i Piteå, Vetenskapsstaden i Stockholm, Ekologibyggnarna i Vadstena, för att nämna några av dessa.

– Ska vi kunna bygga effektivare och billigare bostäder i framtiden måste byggprocessen industrialiseras och systematiseras. Det är vi helt övertygade om, säger Erik Lindbäck på Lindbäcks Bygg AB.

När det handlar om studentbostäder specifikt är en av de viktigaste uppgifterna för byggarna att hålla nere kostnaderna på projekten. Det handlar om att kunna planera och bygga effektivt, och att kunna optimera boendeytorna för att hitta prisnivåer som är attraktiva för de studerande.

I de allra flesta byggprojekten handlar det om prefab i större eller mindre skala. I det här numret av *Träinformation* visar vi en samling olika projekt från olika delar av landet. Lindbäcks Bygg AB har länge producerat studentboende och vi har tittat på fyra av deras objekt med totalt 1 049 lägenheter; Freja i Täby, Gedser i Kista, Kandidaten i Kungshamra och Valla Park i Haninge.

Vi har också tittat på Midroc Property Development och deras Klosterängen, Lund. Under studentmässan StudBo04 i Lund utsågs Midrocs lägenhetsmodell till framtidens studentbostad med motiveringen ”Plats för flera rum på liten yta”. Klosterängen innehåller 112 lägenheter.

I Munkfors bygger Lars Erik Rhodin prefab i sin fabrik och har färdiga studentlägenheter för en total produktionskostnad på 9 300 kr/kvadratmeter (exklusive mark).

KANDIDATEN, KUNGSHAMRA

GEDSER, KISTA

VALLA PARK, HANINGE

FREJA, TÄBY

Flerbostadshus för studentlägenheter och bostadslägenheter

TEXT **MIKAEL FORSELL**, Lindbäcks Bygg AB

Lindbäcks Bygg AB har sedan 1960-talet producerat bostäder med block som prefabricerats i fabrik och monterats på byggarbetsplatser. Sedan början på 1990-talet har vi övergått till ett mer industriellt byggande av bostäder vilket medför att vi tillverkar färdiga volymer vid vår fabrik och sedan monterar dessa på byggarbetsplatserna. Den industriella tekniken innebär att vi tillverkar samtliga element och detaljer inomhus.

Byggsystemet

I fabriken konstrueras och byggs elementen och monteras till volymer med golv, ytterväggar mellanväggar och tak. När volymen är ihopmonterad färdigställer hantverkarna volymerna, det vill säga man målar, lägger in golvmattor, monterar inredning, spis, diskbänk, badrumsinredning med mera. Avslutningsvis görs alla nödvändiga installationer av el, värme, vatten och sanitet, ventilation. Lägenheten/volymen är således helt klar när den lämnar vår fabrik i Piteå.

När modulerna är leveransklara lastas de upp på lastbilar och transporteras till byggarbetsplatsen, där man under tiden som volymerna tillverkas i fabrik utfört mark- och grundarbeten.

På arbetsplatsen monteras volymerna ihop och installationerna dras ihop i slitsar. Yttertaket prefabriceras i stora element och lyfts på plats direkt efter avslutad volymmatering. Montagetiden på bygget är extremt kort tack vare att moduler och tak är färdiga vid monteringskedet. Detta medför att vi erhåller ett torrt byggande och snabb montering.

Forskning och utveckling

Av vår årliga omsättning går cirka tre procent till forskning och utveckling. En stor del av dessa pengar går till det nära samarbete som vi har utvecklat med Luleå tekniska universitet, ett samarbete som har pågått i närmare 15 år.

Den volymbyggnadsteknik som vi idag tillämpar oss av togs fram i mitten av 1990-talet. För att då ta fram en produkt i trä som motsvarar de krav som ställs i form av hållfasthet, ljud och brand inledde vi ett nära samarbete med bland annat Ingemanssons akustik (Melker Johansson) och med Brandskyddslaget (Jörgen Thor). Vi arbetar således kontinuerligt med att utveckla vårt byggsystem vilket nu bland annat sker i ett forskningsprojekt kallat "Industriellt byggande i trä".

Valla Park Haninge

FOTON: BJÖRN EGERTZ, MARKNAD MEDIA KOMMUNIKATION

Antal lägenheter: 334 studentlägenheter,
100 st. 24,1 kvm, 144 st. 28,1 kvm,
46 st. 39,8 kvm och 44 st. 49,3 kvm.

Byggherre: Proventum AB

Byggare: Lindbäcks Bygg AB

Arkitekt: Börje Ryström

Boendekostnad: 1 580 kr/kvm/år

Projektkostnad: Ingen uppgift

Putsade röda och vita fasader. Generellt för alla lägenheter: Tvättstugor, sophus, balkonger i trapphus, uteplatser, cykelparkeringar och vindsförråd till varje lägenhet.

Freja Täby

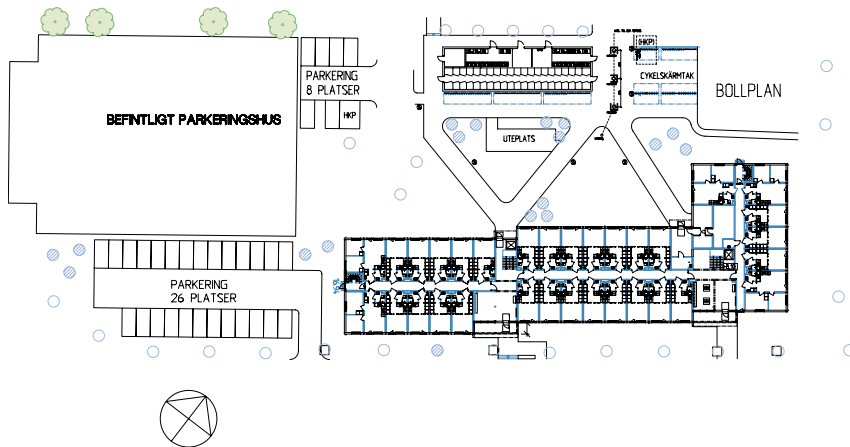

FOTON: BJÖRN EGERTZ, MARKNAD MEDIA KOMMUNIKATION

Antal lägenheter: 60 studentlägenheter om 23 kvm
Byggherre: Stiftelsen Stockholms Studentbostäder, SSSB
Byggare: Lindbäcks Bygg AB
Arkitekt: Murman Arkitekter AB
Konstruktör: ELU Konsult AB
Boendekostnad: 1 834 kr/kvm/år (3 500 kr/mån inklusive bredband)
Projektkostnad: Ingen uppgift

Området består av fem faluröda trähus med vita knutar i två våningar. Det ligger i ett grönt område med närhet till naturen och låg villabyggelse. Varje hus har tolv ljusa och moderna lägenheter med ett rum och pentry och gemensamhetslokal. Lägenheterna är 23 kvadratmeter stora och har hall, WC och eget pentry samt fransk balkong. Alla lägenheter har bredband. Området har 15 parkeringsplatser. Det finns soprum, tvättstuga och förråd i mindre fristående byggnader på området.

Gedser Kista

FOTON: BIRGITTA GODSKE

Antal lägenheter: 128 studentlägenheter, 110 st. 25,7 kvm,
7 st. 44 kvm och 11 st. 49,3 kvm.
Byggherre: Svenska Bostäder
Byggare: Lindbäck's Bygg AB
Arkitekt: Anders Bergkrantz
Boendekostnad: Mellan 1 300–1 650/kvm/år (25,7 kvm
3 541 kr/mån, 44 kvm 5 100 kr/mån och 49,3 kvm 5 408 kr/mån)
Projektkostnad: Ingen uppgift

Putsade vita fasader. Utvändiga förråd/sophus och cykelparkeringar.

Kandidaten Kungshamra

FOTON: BIRGITTA GODSKE

Antal lägenheter: 527 studentlägenheter, 483 st. 23 kvm och 44 st. 44 kvm

Byggherre: Stiftelsen Stockholms studentbostäder, SSSB

Byggare: Lindbäcks Bygg AB

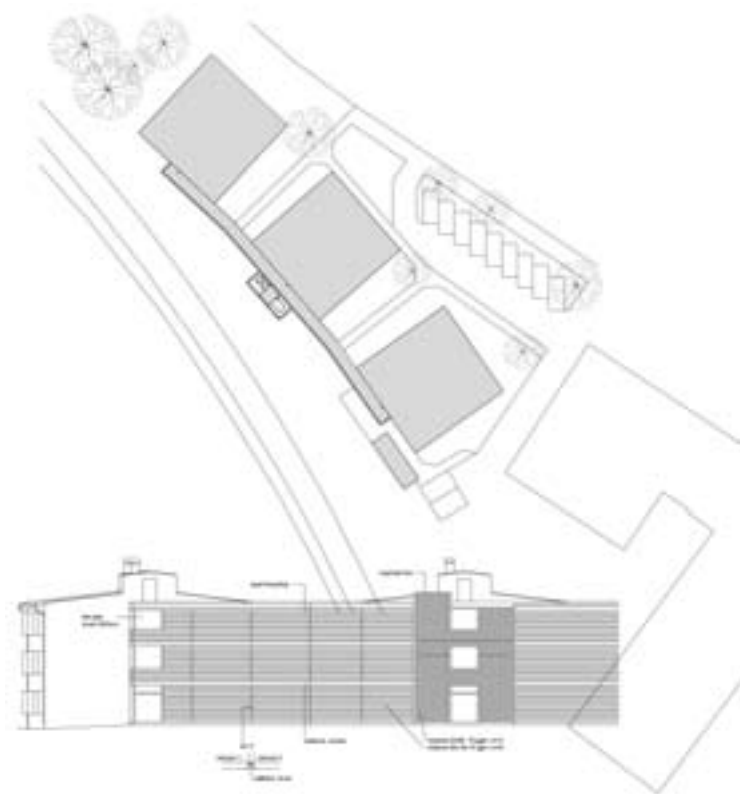
Arkitekt: Tirsén & Aili arkitekter AB

Boendekostnad: Varierar mellan cirka 1 600 kr/kvm –1 850 kr/kvm/år

Projektkostnad: Nybyggnadsdelen cirka 255 miljoner kronor

Området ligger i Solna kommun mellan Ulriksdals Slott och Bergshamra Centrum och byggdes i slutet av 1960-talet. De nya lägenheterna är ljusa med fransk balkong och består av ett rum och pentry eller två rum och kök. Badrummen är helkaklade med dusch och WC. Bostäderna är utrustade med garderober och i familjelägenheterna även ett förrådsrum. Alla nya hus är handikappanpassade och har hiss och breda dörröppningar. Varje hus har egna samlingslokaler, tvättstugor och förråd. Området har bredband, kabel-TV och källsortering samt 150 parkeringsplatser. Fasaden är putsad grå och vit. Tvättstugor, soprum, cykelparkeringar och invändiga förråd finns i området.

KTH Campus Stockholm

Antal lägenheter: 72 studentlägenheter om 20 kvm

Byggherre: Familjebostäder

Byggare: PlussHus AB i Arvidsjaur

Blockhyresgäst: KTH Bostad

Arkitekt: Rolf Bergsten

Konstruktör: Tore Möller

Boendekostnad: 1 484 kr/kvm/år räknat på 27,5 kvm/hyresgäst.

Åtta personer delar på kök, allrum och tvättstuga på varje plan.

(3 400 kr/mån inklusive el och bredband)

Produktionskostnad BTA: 17 500 kr/kvm, varav entreprenadkostnader 12 000 kr och byggherrekostnader 5 500 kr/kvm.

I KTH Campus presenteras ett byggsystem som gör det möjligt att bygga moderna och robusta flervåningshus av prefabricerade volymer i massivträ. Byggsystemet består av industriellt tillverkade volymer med stommar av massivträ. Det är en byggmetod som vänder upp och ner på alla traditionella begrepp om hur ett volymbyggt hus ska se ut. Här finns möjligheter till ny spännande arkitektur, kretsloppsanpassat byggande och hög flexibilitet.

Ett prototypus – tre våningar högt och byggt med systemet – ligger vid Roslagstull i Stockholm (se sidan 22). Det stod klart på våren 2001 och var då det första flervåningshuset i trä som byggts innanför Stockholms tullar på flera hundra år. Under hösten 2004 uppfördes tre nya hus på vardera tre våningar, den här gången på KTH Campus.

FOTON: BJÖRN EGERTZ, MARKNAD MEDIA KOMMUNIKATION

ROLF BERGSTEN

Elevcampus Bosön Lidingö

FOTON: BJÖRN EGERTZ, MARKNAD MEDIA KOMMUNIKATION

Antal lägenheter: 76 studentlägenheter, 16 st. 41 kvm och 60 st. 26 kvm

Byggherre: Riksidrottsförbundet

Byggare: JM AB

Arkitekt: Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB, Kjell Forshed och Björn Dahlström

Konstruktör: Knut Jönsson Ingenjörbyrå AB

Boendekostnad: Cirka 1 500 kr/kvm/år, 41 kvm (5 200 kr/mån) och cirka 2 000 kr/kvm/år, 20 kvm (3 450 kr/mån).

Bosön är den svenska idrottsrörelsens utvecklingscentrum. Här skapar Riksidrottsförbundet, RF, och SISU idrottsutbildarna tillsammans med den svenska idrottsrörelsen en kraftkälla för idrottsutveckling, en stimulerande intellektuell, social och fysisk miljö.

Här finns också en folkhögskola och många folkhögskolor erbjuder sina elever möjlighet till internatboende under studietiden. På Bosön finns 76 studentbostäder med 1–2 rumslägenheter och med plats för 92 boende. Området heter Studentcampus och är avsett för studerande på Bosön samt elitidrottare som studerar på högskolor eller universitet i Stockholm.

Klosterängen Lund

FOTO: OLE JAIS

FOTO: H. IVARSSON

FOTO: OLE JAIS

Antal lägenheter: 112 studentlägenheter om 22 kvm.
Byggherre: Midroc Property development AB
Byggare: Midroc Construction AB
Blockhyresgäst: Stiftelsen AF Bostäder i Lund
Arkitekt: Eurocon Arkitekter AB, Jan Nygren, Ark SAR/MSA
Konstruktör: Civilingenjör Hans Nilsson, Ängelholm.
Boendekostnad: Cirka 1 250 kr/kvm (2 600 kr/mån)
Projektkostnad: Ingen uppgift.

Fastigheten är belägen i den så kallade Norra Fäladen i närheten av LTH och Crawfords ekonomacentrum. De 112 lägenheterna är uppdelade på 12 huskroppar plus tvättstugor och gemensamhetslokal. Varje lägenhet har eget förråd, pentry, toalett och dusch.

Frigg Hammarby Sjästad Stockholm

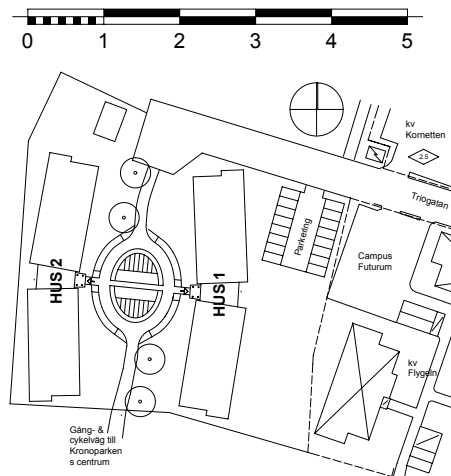
FOTON: BJÖRN EGERTZ, MARKNAD MEDIA KOMMUNIKATION

Antal lägenheter: 510 studentlägenheter om 23 kvm
Byggherre: Stiftelsen Stockholms Studentbostäder, SSSB
Totalentreprenör hus: Flexihus AB
Arkitekt: FFNS, Johan Mörling
Konstruktör: Flexihus AB, Tomas Ahlberg
Boendekostnad: 1 847 kr/kvm/år (3 541 kr/mån) el och bredband ingår.
Projektkostnad: Husentreprenad cirka 125 mkr inklusive moms, markentreprenad cirka 9 mkr inklusive moms.

Lägenheterna producerades inomhus i uppvärmd industrilokal i Vårgårda för transport till Hammarby sjöstad där modulerna placerades på färdig grundlagd markyta samt ledningar i mark, monterades ihop och kompletterades med vertikala installationer i förberedda installationsschakt. Arbetena på plats inklusive markarbetena pågick i cirka 8 månader med successiva inflyttningar vartefter byggnaderna färdigställdes gårdsvis.

Flygeln Karlstad

Situationsplan

FOTO: ERIK DANIELSSON, INFORMATION DESIGN

Antal lägenheter: 80 studentlägenheter om 29 kvm

Byggherre/Byggare: Lars Erik Rhodin och Birgit Wise

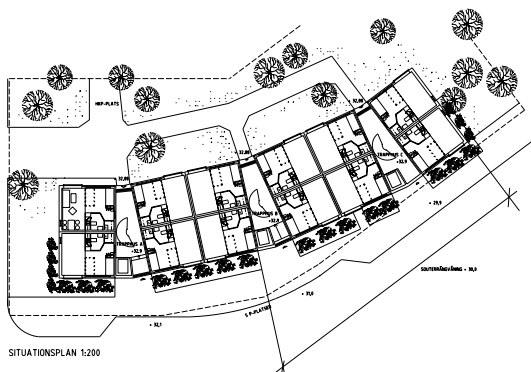
Blockhyresgäst: AB Karlstads Studentbostäder

Arkitekt: Lindberg och Rathsmann Arkitekter AB, Per Rathsmann Ark SAR/MSA

Boendekostnad: 1 172 kr/kvm (3 400 kr/mån uppdelat på 10 månader).

Projektkostnad: 9 300 kr/kvm (exklusive mark. I det här fallet tillkommer 700 kr/kvm för mark).

Området består av två vinklade byggnader i två plan som ligger parallellt mot varandra. Det ligger 20 lägenheter i varje plan. Lägenheterna är på 29 kvm och alla är utrustade med kombinerad tvätt- och torkmaskin i badrum, spis, mikrovågsugn och kyl och frys. Varje byggnad har också gemensamhetsutrymmen.

Roslagstullsbacken Stockholm

FOTO: BJÖRN EGERTZ, MARKNAD MEDIA KOMMUNIKATION

fd. Vetenskapsstadens gästforskarbostäder

Byggs som ett utvecklingsprojekt/prototypus av Stiftelsen Vetenskapsstaden och ligger vid Roslagstull i Stockholm. Det stod klart på våren 2001 och var då det första flervåningshuset i trä som byggts innanför Stockholms tullar på flera hundra år.

Antal lägenheter: 36 varav 24 st. 34 kvm och 12 st. 54 kvm

Byggherre: Stiftelsen Vetenskapsstaden

Byggare: Skanska Nya Hem

Ägare till huset idag: Svenska Bostäder

Arkitekt: Rolf Bergsten

Konstruktör: Tore Möller

Boendekostnad: Varierar idag beroende på att huset är uppdelat i två uthyrare. Gästforskarbostäderna på Roslagstullsbacken 43 hyrs ut möblerade av Universi

(7 850 kr/mån). Värme, vatten och el ingår i hyran.

Svenska bostäder hyr ut lägenheterna på Roslagstullsbacken 39 och 41 omöblerade – Lägenhet om 34 kvm kostar cirka 1 560 kr/kvm/år (4 440 kr/mån) och lägenhet om 54 kvm kostar cirka 1 640 kr/kvm/år (7 385 kr/mån). Värme och vatten ingår i hyran.

Projektkostnad: Okänd

Byggnaden har tre våningar med loft och souterrängvåning. Samtliga lägenheter nås med hiss. Entréer finns både från gata och gård. I souterrängvåningen finns utrymmen för samvaro, motion, tvätt, förvaring, tekniska utrymmen samt soprum anpassat för källsortering.

Rödby Kista

FOTO: BJÖRN EGERTZ, MARKNAD MEDIA KOMMUNIKATION

Antal lägenheter: 27 studentbostäder à 27 kvm.

Byggherre: Folkhem Produktion AB.

Arkitekt: Kjellander & Sjöberg Arkitektkontor AB, ansvarig arkitekt Stefan Sjöberg.

Fasader: Träfasad av obehandlad lärk, fjällpanel i bostadshusen och svarttjärad träpanel i ekonomibyggnad. Loftgångar med tak och golv av gran. Folkhem har en egen grupp med byggare som snickrat fasader, tak, loftgång och ekonomibyggnad på plats.

Stomme: Lättbyggnadsteknik med volymelement av stål och aluminium. Två våningsplan med loftgång.

Byggbeskrivningar på Internet

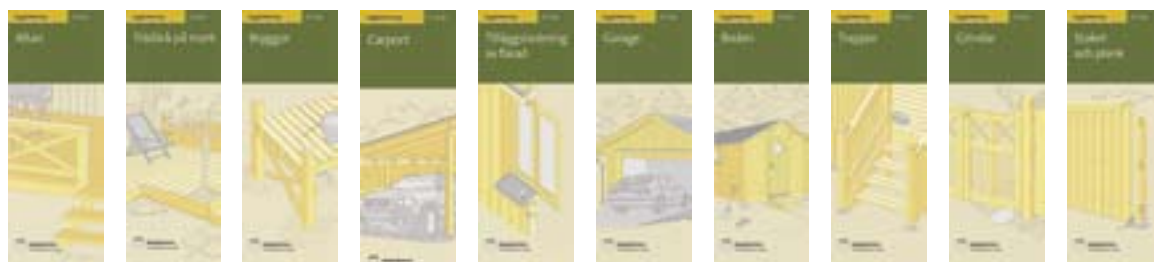
Nu finns det instruktioner för träbyggande för dig som vill göra det själv hemma. Skogsindustriernas populära byggbeskrivningar är nu tillgängliga på Internet. Du hittar dem på www.byggbeskrivningar.se

Det finns byggbeskrivningar och byggvideofilmer inom fyra olika områden:

Allmänt

Bygglov och Bygganmälan – Bra att veta om impregnerat trä – Nymålning – Måla utomhus* – Bra att veta om trä – Skruv- och Spikguide – Snickerskola.

Utvändigt

Altan* – Trädäck på mark* – Bryggor* – Carport* – Tilläggsisolering av fasad* – Garage* – Boden* – Trappor* – Grindar* – Staket och plank* – Bockar* – Enkelboden* – Enkelstugan* – Tak över uterum* – Trädgårdsmöbler* – Lekstuga* – Förstuvist* – Lusthus* – Utedass* – Trädgårdskompost* – Cykelförråd*.

Invändigt

Bastu* – Invändiga träpaneler* – Lägga trägolv* – Snickra med limfog – Montera lister och profiler.

Renovering

Byta fönster* – Montera dörr* – Bygga innervägg* – Takpåbyggnad – Tillbyggnad.

* Finns även som byggvideofilm.

Byggbeskrivningarna på Internet, www.byggbeskrivningar.se har blivit ett fullskaligt verktyg. Här kan man i lugn och ro sitta hemma och planera. Systemet är stort och flexibelt. Den utvändiga serien finns med flera olika måttkombinationer där det går att välja den som passar bäst. Bygg- och trävaruhandeln får förutsättningar att erbjuda god service genom de materialspecifikationer som

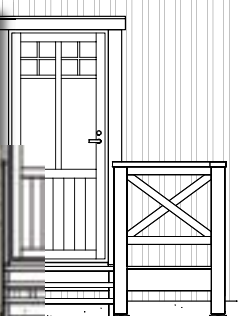
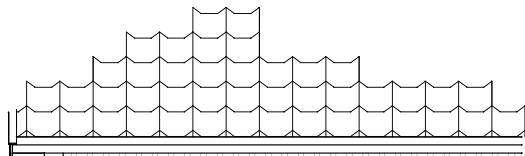
finns i systemet. De kan erbjuda exakta mått till samtliga träprodukter till respektive konstruktion.

Byggvideofilmerna och byggbeskrivningarna finns tillgängliga hos bygg- och trävaruhandeln. Uppgifter om vilka bygg- och trävaruhandlare som säljer materialet finns på www.byggbeskrivningar.se.

Byggbeskrivningarna kan laddas ned gratis från hemsidan.

Gör så här:

Välj en byggbeskrivning under någon av rubrikerna – klicka på ”Ladda hem PDF och Skriv ut” – välj ort, företag eller län – gå tillbaka till ”Ladda hem PDF och Skriv ut” och klicka på den länken.

Utvändig
Byggsbeskrivning
Utvändig
Altan

Bygg i trä

Bygg i trä ger en unik känsla och kännetecken för en varm och trygg miljö.

Byggsystemets träprodukter tillverkas av kvalitetscertifierat och miljövänligt trä som har genomgått omfattande kvalitetskontroller. Detta säkerställer att byggsystemets träprodukter alltid är av högsta kvalitet och håller i sig över lång tid. För mer information om bygg i trä, kontakta oss på telefon 08-737 73 73 eller på vår hemsida www.byggsystemet.se.

Altan

Planering

Planneringen är av betydelse för utseendet och funktionen på en altan. Detta innebär att man bör tänka på att altanen ska byggas på en jämn yta och att den ska byggas i rätt vinkel till marken. Detta säkerställer att altanen är stabil och håller i sig över lång tid. För mer information om planering, kontakta oss på telefon 08-737 73 73 eller på vår hemsida www.byggsystemet.se.

Materialval

Det är viktigt att välja rätt material för altanen. Detta säkerställer att altanen är hållbar och håller i sig över lång tid. För mer information om materialval, kontakta oss på telefon 08-737 73 73 eller på vår hemsida www.byggsystemet.se.

Byggsystemets

Byggsystemets är ett av Sveriges största företag inom bygg och installation. Vi erbjuder ett brett utbud av byggprodukter och tjänster. För mer information, kontakta oss på telefon 08-737 73 73 eller på vår hemsida www.byggsystemet.se.

Viksjö Kyrka

Fasad åt öster, panelen i klinkerlagd gran enligt amerikansk modell.

TEXT OCH FOTO **BJÖRN EGERTZ**

Viksjö Kyrka är en ny verksamhet och ett viktigt tillskott i Viksjö centrum.

Kyrkorummets höga volym står i fonden av Plogvägen och den böjda fasaden visar vägen till centrumplatsen och kyrkans entrésida.

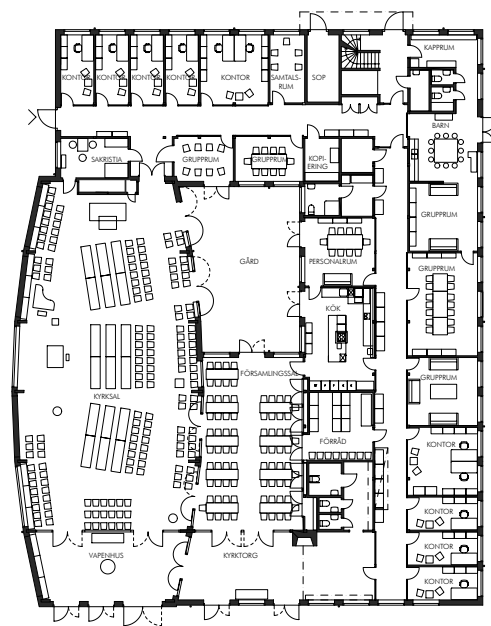
Det är en öppen kyrka med en tydlig entréplats och en kyrkbacke mot söder. Planlösningens huvudtanke är att samla verksamheten i en enkel form med enkla samband. Öppenheten mellan olika delar av byggnaden gör att hela verksamheten och olika funktioner vävs samman.

Kyrkorummet är stort och högt, och kan möbleras på många olika sätt. Sittplatser finns för 250 personer.

De publika delarna har fått nya möbler och där kyrkbänk, altare, dopfunt och några andra möbler formgivits för platsen.

Huvudentré till kyrka och församlingssal mot söder.

Beställare: Järfälla Kyrkliga Samfällighet

Invigning: juni 2005

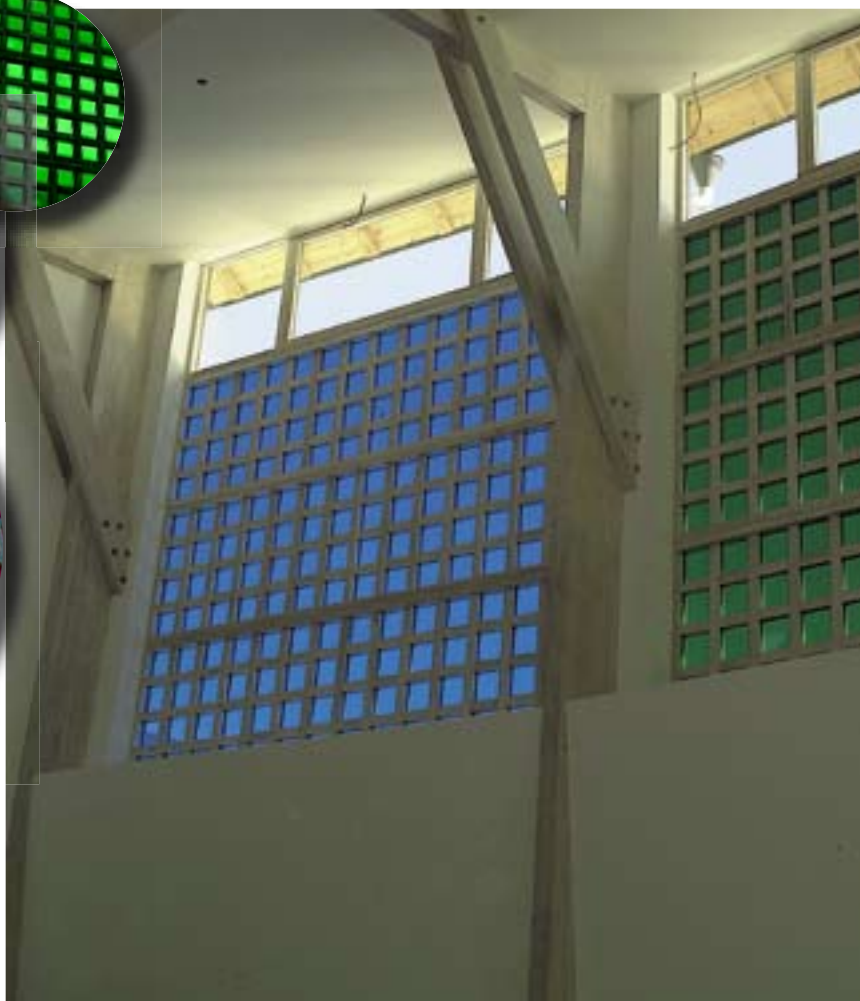
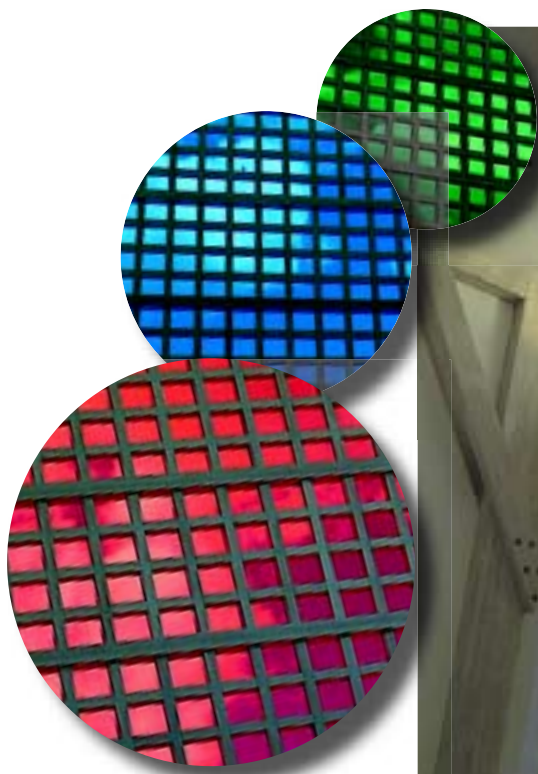
Arkitekt: Anders Pyk, Pontus Pyk, ansvariga, Lars Rosell, Olle Ahlberg, Erik Palmback, Nyréns Arkitektkontor AB

Landskap: Bent Isling, ansvarig, Magdalena Franciskovic, Nyréns Arkitektkontor AB

Inredning: Anders Pyk, Pontus Pyk, ansvariga, Maria Karatsaidou, Karin Broms, Oscar Pyk, Nyréns Arkitektkontor AB

Kyrkovinden med limträstommen. De grövsta balkarna har dimensionen 630 x 165 mm.

Färgade fönster mot innergården i öster. Fönsterfärgen har man fått genom att lägga färgat folie mellan glaset.

Ett 10 meter högt glasparti mellan vapenhus och kyrkorum.

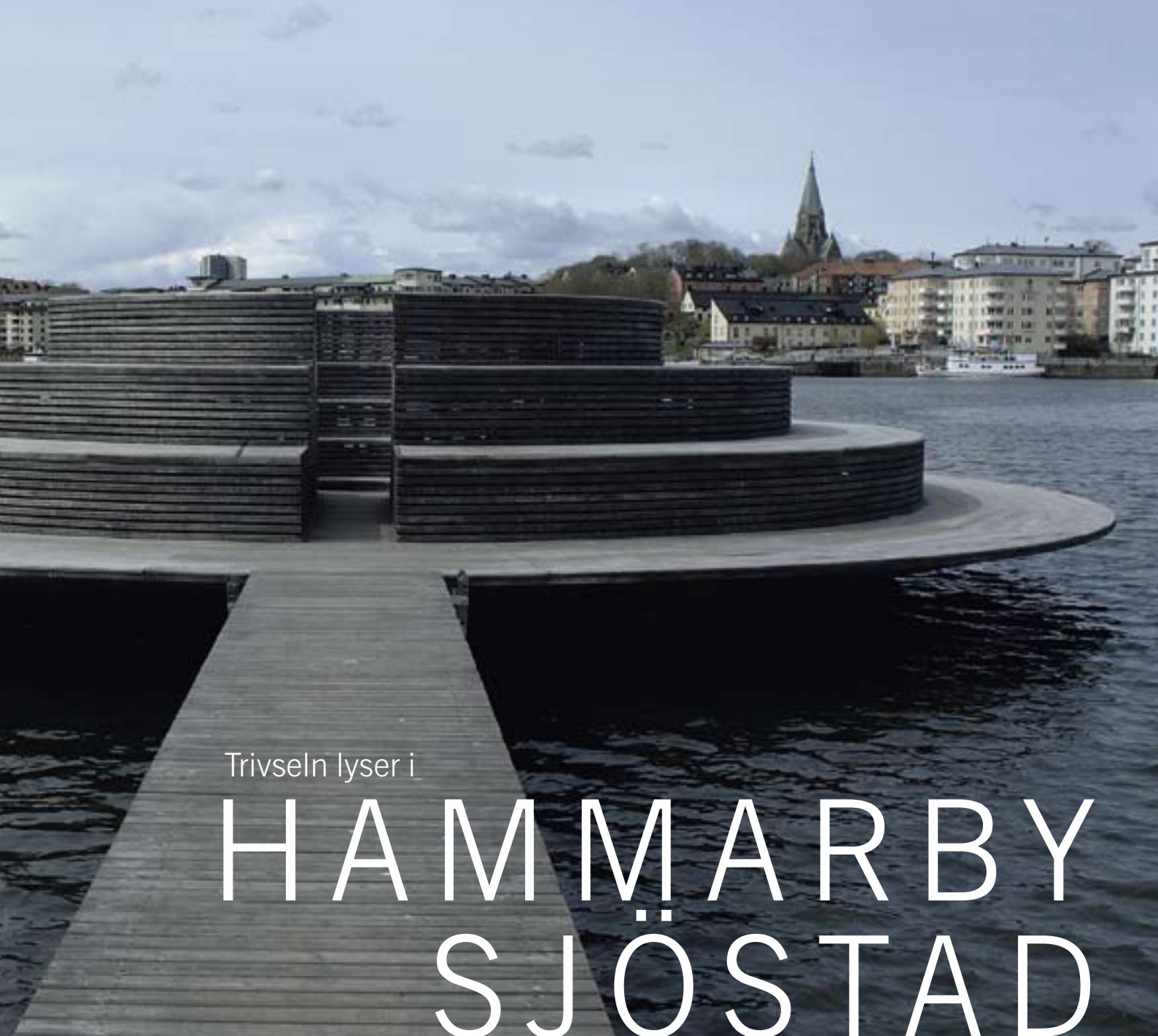
Dörr från kyrkorum ut till vapenhuset.

Fasaden i gran målas vit.

Fönster-/dörrpartier mot söder. Listverken är i obehandlad ceder som ska svartna med åren.

Trivseln lyser i

HAMMARBY SJÖSTAD

TEXT OCH FOTO: BJÖRN EGERTZ

Så här beskriver konstnären Gunilla Bandolin sin bryggskulptur Observatorium:

”Skulpturen är en plats och föreställer inget annat än sig själv. Den ligger, uppträdd som en pärla, på den siktlinje som går genom hela Sickla Udde och pekar in mot staden. Liksom ett hus har den både en insida och en utsida. Taket är himlen. Insidan är introvert. Den erbjuder rum för samlade aktiviteter, gemenskap i avskildhet. Därifrån kan man klättra upp, och med skulpturens högsta nivå som värn, överblicka staden och vattnet åt alla håll. På utsidan finns sittplatser i alla väderstreck och i tre nivåer. Likt fåglar som samlas på ett fågelberg kan besökaren hitta sin egen viloplats med utkik.”

Runt Hammarby Sjö växer en ny stadsdel fram Hammarby Sjöstad. Ett gammalt, nedslitet hamn- och industriområde saneras, bebyggs och förvandlas till en modern och ekologiskt hållbar stadsdel.

Hammarby Sjöstad präglas av innerstadskänsla, men ändå med närhet till vatten och grönområden. När Sjöstaden är fullt utbyggd kommer det att finnas 9 000 lägenheter för drygt 20 000 invånare.

– Jag tycker absolut att Hammarby Sjöstad är ett av de finaste, nybyggda bostadsområdena som finns i Europa i dag, säger Sven-Harry Karlsson, Folkhems grundare, och pekar ut över kanalområdet utanför Folkhems kontor på Midskeppsgatan i Hammarby Sjöstad.

Det som slår en när man promenerar runt i Sjöstaden är att trä har en mycket betydande roll i gestaltningen. I nästan varje hus, i varje kvarter, finns det fasader, altaner, dörrar, fönster, broar, bryggor, cykelställ, rastplatser eller utsmykningsdetaljer i trä. Dessutom innehåller alla dessa trädetaljer och utsnitt starka inslag av båt och

Trädetaljerna i fasaden ger lyster åt bostadshuset.
T.h. Observatorium av Gunilla Bandolin.

Många balkonger och altaner i trä.

Fasaddetalj från Folkhem Produktions byggnad.

Uteplats i lä för vinden.

Vackert välvd cykelparkering.

Folkhem Produktion AB.

Skepparkitektur bakom slussen.

hav. Skepparkitekturen är utpräglad i Hammarby Sjöstad, liksom i många andra nybyggda områden i landet. Vi har sett det förr i Lidingö, Helsingborg, Malmö, Sundsvall, Göteborg för att nämna några städer.

– Det känns bra att bo i ett område där det finns vackra trädetaljer att titta på. Det gör att det känns levande och ger en harmoni som jag tror inte hade funnits om det bara varit betong i husen, säger

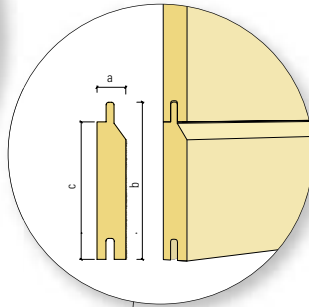
Margareta Larsson boende i området.

Man kan inte annat än att hålla med både Sven-Harry och Margareta. Det vilar en rofylld och harmonisk stämning i Hammarby Sjöstad, kanske mycket beroende på den varierade arkitekturen och det smakfulla materialvalet i ytans detaljer.

Hammarby Sjöstad är väl värd en promenad en varm och skön sommarkväll.

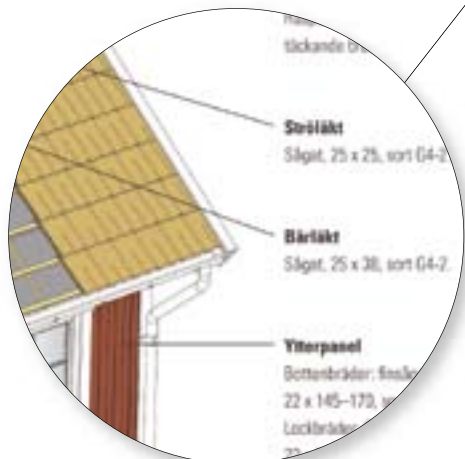
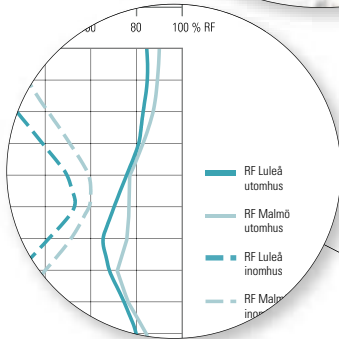

Ny utgåva!

Flank	Flank	
Grindar	Grindar	
Fönster	Fönster	Fa
Fasaddetalj	Fasaddetalj	Räck
Räcken	Räcken	

och NTR/AB		

Trävaror och träprofiler till bygget

Det här är den åttonde omarbetade utgåvan. Denna moderna upplaga riktar sig till alla i byggbranschen men innehåller också goda råd för gör-det-själv-byggaren. Innehållet har omarbetats med hänsyn till förändringar när det gäller val av byggmaterial, till exempel miljöbestämmelser och Europastandarder, men även med tanke på att skriften i stor utsträckning används i utbildning på olika nivåer. *Att välja trä* innehåller uppgifter om sorter, dimensioner, profiler, standarder med mera. Den består av 64 sidor i A4-format med många illustrationer, ritningar och fotografier.

Pris: 95 kr exkl. moms och frakt.

Se vidare vår hemsida för fler skrifter, www.svensktrtra.org
eller kontakta oss via fax 08-762 79 90 eller via
e-post: info@svensktrtra.org.

